

Medicus

Nr. 8-9 (830-831)
DECEMBRIE 2009

Fondator: Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova

Editorial

Stimați colegi, dragi studenți

Iată-ne ajunși la sfârșit de an calendaristic 2009. Tradițional acesta este un prilej de bucurii și speranțe pentru fiecare dintre noi. Asemeni altor instituții de învățământ superior din țară, Universitatea de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” la fiecare sfârșit de an face totalurile succeselor obținute în prima parte a anului universitar, trasând noi obiective, care duc spre o permanentă autoperfecționare.

Anul 2009 s-a dovedit a fi pe cât de dificil, pe atât de productiv pentru noi. Efortul nostru comun s-a soldat cu mari succese înregistrate atât de către profesorii noștri, cât și de studenții universității noastre. Prin munca depusă de către fiecare din-

tre noi, am reușit împreună să obținem rezultate semnificative pe plan didactic, al cercetării științifice și al inovării. În anul 2009 am dat start lucrărilor asupra Strategiei de Dezvoltare a Universității noastre. Planul Strategic de Dezvoltare a Universității de Stat de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițanu” pentru perioada 2010-2019 își propune să consolideze realizările de până acum, să recupereze restanțele și neîmplinirile și să anticipeze provocările celui de-al doilea deceniu al secolului XXI pentru sistemul educațional superior medical din țară. În procesul de lucru asupra acestei strategii am fost bucuroși să-i avem drept oaspeți pe cei mai buni experți internaționali ai domeniului. Astfel, am dobândit noi resurse pentru dezvoltarea procesului de cercetare și a programelor de studiu. Comunitățile academice partenere din multe țări ale lumii și-au demonstrat solidaritatea față de Universitatea noastră, cu

al căror sprijin am reușit să inițiem proiecte viabile și să fortificăm legăturile colegiale frumoase ce ne caracterizează.

Stimați colegi, eforturile noastre de ani de zile s-au încununat cu obținerea în luna iulie a Certificatului de Calitate ISO 9001 : 2008, ceea ce dovedește că am reușit să implementăm și să menținem la nivelul întregii Universități un sistem de management al calității, proiectat și documentat în conformitate cu prevederile acestui standard internațional.

Dragi studenți, sunt bucuros să mă conving încă o dată de faptul că Universitatea noastră este locul unde își dau întâlnire talentul și inteligența. Acest lucru îl dovedește și concursul „Burse de Merit 2009”, unde 13 burse dintre cele 50 oferite au fost obținute de către voi, studenții Universității de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Sunt onorat și bucuros de faptul că în această perioadă frumoasă a anului, când cu toții suntem în așteptarea celor mai frumoase sărbători ale anului, am ocazia să Vă adresez cele mai cordiale și sincere felicitări.

Valorile ce ghidează activitatea Universității noastre sunt excelența, performanța, creativitatea, responsabilitatea individuală și instituțională, motivarea și dezvoltarea membrilor comunității academice, lucrul în echipă și comunicarea intra-și inter-instituțională.

Am ținut cont de aceste valori în anul 2009 și tind să cred că ele vor fi punctele noastre de reper

și în 2010. Astfel, vom continua să ne îndeplinim obligațiile cu responsabilitate și în anul care vine. Vom forma și vom perfecționa specialiști în domeniul medicinei și farmaciei conform cerințelor europene, vom dezvolta cercetarea științifică în conformitate cu standardele naționale și internaționale.

Stimați colegi, sărbătorile de iarnă îmi oferă plăcuta ocazie de a vă ura multă inspirație și forțe creative în realizarea dezideratelor pe care vi le propuneți în opera de formare a specialiștilor medici și farmaciști pentru sistemul de sănătate din țară, pentru promovarea și afirmarea valorilor științifice în circuitul european și mondial.

Dragi studenți, dumneavoastră în calitate de promotori ai acestor valori sunteți mândria și ambasadorii noștri oriunde în lume.

Vine Anul Nou, vin sărbătorile de Crăciun, ce reaprend în sufletele noastre speranța și încrederea într-un viitor fericit. Cu ocazia acestor fermecătoare sărbători, Vă aduc sincere felicitări, dorindu-vă pace și multă lumină în casă. Magia clipelor unice să Vă lumineze calea spre armonie, belșug și fericire, alături de cei dragi. Fie ca dragostea, înțelepciunea, încrederea și generozitatea să vă călăuzească pașii în noul an 2010!

LA MULȚI ANI!!!

Ion ABABII,
rector USMF,
profesor universitar,
academician AȘM

DIN CUPRINS:

Expoziția Internațională specializată Infoinvent-2009

p. 2

Sindicatul USMF: un nou bilanț cu noi perspective

p.2

Rezidenții USMF în luptă cu gripa pandemică

p. 3

Petru Moroz ajută copiii să alerge prin viață

p. 4

Reflecții asupra chirurgiei moldo-japoneze

p. 5

Scara vieții, scara morții

p. 5

Noi batem... Cine ne deschide?

p. 6

Burse de Merit–2009

p. 7

ASR la zece ani de activitate

p. 7

Semnificația Anului Sportiv 2009

p. 8

■ **Instituția Medico-Sanitară Publică Centrul Republican de Diagnosticare Medicală la 18 decembrie curent a consemnat aniversarea a 20-a de la fondare. La ședința festivă consacrată acestui eveniment a asistat acad. Ion Ababii, rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, care a venit cu un mesaj de felicitare în numele colectivului profesoral-didactic și tineretului studios. În mesaj printre altele se spune:**

Aniversarea Centrului Republican de Diagnosticare Medicală

"CONSTATĂM cu satisfacție că în acest răstimp de muncă prodigioasă instituția Dumneavoastră s-a transformat într-un centru medical performant, care dispune de personal calificat și tehnologie modernă în domeniul diagnosticării medicale. CRDM este unica instituție prin capacitățile sale și spectrul bogat de servicii, care corespunde standardelor naționale și internaționale. Principiile de bază ale activității instituției Dumneavoastră sunt accesibilitatea, precizia și operativitatea în acordarea asistenței medicale pacienților. Doar se știe că starea sănătății organismului uman o putem determina numai în urma efectuării unei examinări complexe și corecte cu utilaj de ultimă oră, aceasta asigurând un tratament eficient. Secțiile CRDM sunt asigurate cu echipament nou sofisticat, ce este accesibil pentru populația din republică. Anu-

al se examinează peste 235 mii de pacienți.

Stimați colegi, apreciem înalt relațiile de colaborare reciproc avantajoase dintre colectivele noastre, păstrând și cimentând totodată frumoasele tradiții moștenite din tezaurul predecesorilor noștri. Suntem și vom fi întotdeauna alături de Dumneavoastră cu tot sprijinul și bunăvoința frățească.

Cu tot respectul, vă dorim să fiți mereu promotori ai celor mai avansate forme și metode de diagnosticare, păstrând și cimentând totodată frumoasele tradiții moștenite din tezaurul predecesorilor noștri. Suntem și vom fi întotdeauna alături de Dumneavoastră cu tot sprijinul și bunăvoința frățească.

Intrucât ne aflăm în preajma frumoaselor sărbători de iarnă, vrem ca neasemuitul grai al colindului strămoșesc să vă aducă pacea și liniștea, puterea și speranța unui nou început. Anul 2010 să vă inspire curaj și încredere, să vă ghideze spre noi realizări în munca nobile pe care o desfășurați."

Sindicatul USMF: un nou bilanț cu noi perspective

■ **În data de 23 decembrie, în sala Senatului Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a avut loc a XVIII-a ședință a Sindicatului universității. În cadrul ședinței au participat membrii Sindicatului, delegați și oaspeți, rectorul domnul Ion Ababii, președintele sindicatului „Sănătatea” și membrii administrației universității.**

Activitatea sindicatului în ultimii 5 ani s-a manifestat prin acțiuni active, concrete în realizarea sarcinilor prioritare determinate de cerințele timpului, ale colectivului Universității, ale Consiliului de Administrare și ale deciziilor Comitetului Sindical Universitar.

Domnul Emil Ceban, ex-președinte al Sindicatului, actual prorector pentru educație și probleme sociale a menționat că în condiții de criză financiară mondială, care a afectat toate domeniile vieții sociale: „Noi trebuie să fim pregătiți, să con-

știentizăm necesitatea schimbărilor democratice, să le susținem și, totodată să contribuim la implementarea unor proiecte cu păstrarea colectivului, a planului de salarizare și a bunei activi-

tăți a tuturor subdiviziunilor universitare."

Actualmente în organizația sindicală a Universității activează 2042 de angajați, membri ai comitetului sindical. În perioada din 2005-2009 numai 3 persoane au scris cereri de eliberare din rândurile membrilor de sindicat.

Pe parcursul anilor 2005 – 2009 au avut loc 38 de ședințe ale comitetului sindical, unde s-au abordat toate aspectele activității organizației sindicale și ale colectivului Universității. În centrul atenției comitetului sindical s-au aflat toate întrebările ce frământă colectivul de angajați: condiții de muncă, salarizarea și premierea, protecția muncii și tehnicile securității, spațiului locativ și condițiile de trai, odihna și sportul, tratamentul sanitarial.

În cadrul ședinței de ieri a fost ales noul președinte în persoana domnului Sergiu Berliba, prodecan al Facultății Medicină Generală. A mai fost supusă votului propunerea de a schimba cuvântul „colaborator” din actele juridice ale Sindicatului Universității cu „angajat” sau „salariat”, având în vedere ca din punct de vedere semantic cuvântul *colaborator* nu este corect.

Ședința a luat sfârșit pe o notă de colinde și urături din partea colectivului artistico-folcloric al Universității de Stat din Moldova și a Colegiului de Medicină din Chișinău.

AVIZ

Conform ordinului 476-A din 04.12.09, cu privire la zilele de odihnă în perioada sărbătorilor de iarnă 2009-2010, se consideră:

- Zilele de 25 decembrie 2009 și 4-6 ianuarie 2010 **zile de odihnă**, iar 12 decembrie 2009, 16 ianuarie 2010, 13 februarie 2010 și 13 martie 2010, **zile lucratoare**.

- A transfera orele de studii în Universitate de la 25 decembrie 2009 și 28 decembrie 2009 pentru data de 12 decembrie 2009 și 19 decembrie 2009 respectiv.

Expoziția Internațională specializată Infoinvent-2009 și-a desemnat învingătorii

■ **În perioada 24-27 noiembrie Centrul Internațional de Expoziții „MOLDEXPO”, în colaborare cu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova (AGEPI) și Academia de Științe a Moldovei (AȘM) au fost gazdele expoziției internaționale specializate INFOINVENT-2009.**

Printre participanții acestei expoziții a fost și Universitatea de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. În continuare vă prezentăm câștigătorii, reprezentanți ai instituției noastre.

Premiul anual al Guvernului și cel mai Dotat Inventator - **Viorel Prisăcari** – *Complexi ai cuprului cu proprietăți antistafilococice, Complexi ai cobaltului cu acțiune antimicrobiană, Complexi de cupru ca inhibitori de bacterii și fungi, Complexi interni de cupru(II) cu acțiune antimicrobiană și antimicotică, Complexi chelați ai cuprului (II) activi față de microorganismele grampozitive, Complexi chelați ai cuprului (II) – inhibitori ai creșterii și multiplicării fungilor levurici și miceliari, Complexi de cupru cu proprietăți antibacteriene, Remediu cu acțiune antibacteriană și antifungică, Remediu cu acțiune antibacteriană selectivă.*

Medalia de aur a Organizației Mondiale de Proprietate Intelectuală – **Burcova Svetlana** – *Complexi de cupru ca inhibitori de bacterii și fungi*

Cea mai bună inventatoare – **Hadgiu Svetlana** – *Metodă de diagnostic al deficitului neuropsihomotor la sugarii care au suportat leziuni perinatale hipoxico-ischemice ale creierului, metodă de tratament al enurezisului neurogen la copii, Metodă de tratament conservativ al herniilor de disc, Metodă de tratament al hiperchineziilor la copii, Metodă de tratament al leziunilor organice ale sistemului nervos central la sugari, Metodă de tratament al paraliziei faciale, Metodă de tratament al paraliziei plexului brahial la copii, Metodă de tratament al paraliziei cerebrale la copii.*

G., Burunsus V., Marina I., Nagacev-schi L., Moroz P., Capusteanșchi A. – Depărtător de plagă

9. Șavga N. – Metodă de tratament al displaziilor discurilor intervertebrale prin acces posterior transpedicular
10. Rudic V.

Diplome și medalii de argint

1. Ețco L., Rotaru A., Chiriac A. – Metodă de tratament al mastopatiei difuze
2. Chiroșca L., Kiroshca A., Topor B., Tuchin R. – Metodă de preparare a materialului de suturare
3. Jeru I. – Dispozitiv și metodă de tratament al cataractei senile, Metodă de tratament al cataractei traumatice, Metodă de înlăturare a dislocării cristalinului artificial, Metodă de tratament al cataractei senile
4. Nicolau Gh., Gorea O. – Metodă de preparare a dinților sub fațete adezive, confecționate
5. Anghelici Gh. – Utilizarea diosminului pentru tratamentul cirozei hepatice avansate asociată cu insuficiență cardiacă
6. Hurmuzache V., Hurmuzache A., Hurmuzache E., Groppa S., Glavan I., Zapuhlii G., Burunsus V., Marina I., Bețșor A., Moroz P., Timirgaz V. – Instalație pentru prelucrarea funcțională a articulației umărului
7. Ababii I., Maniuc M., Gagauz A., Romanciuc D. – Metode de diagnostic și tratament ORL

Diplome și medalii de aur

1. Lupașcu T., Duca Gh., Rudic V., Gonciar V., Mușet Gh., Plugaru Șt. – Preparat nou cu proprietăți antimicrobiene obținut din deșeurile industriei vinicole
2. Fala V., Burlacu V., Rudic V., Fala Valentina – Compoziție și remediu medicamentos pentru tratarea afecțiunilor parodontiului (variante)
3. Sofroni D., Guțu L., Cernii A., Todiraș M. – Metodă de diagnostic al cancerului endometrial
4. Ghicavii V., Barkan Refael – preparat uterotoncic pentru tratamentul hemoragiilor uterine în cazul miomului uterin
5. Ghicavii V., Barkan Refael – Preparat pentru tratamentul algodismenoreei
6. Ghicavii V., Barkan Refael – remediu medicamentos nazal cu acțiune anticongestivă
7. Bușmachi I., Godoroja P., Lupan I., Bușmachi A., Minăscuță G., Răilean S., Iluță I. – metode de tratament al ocluziei distale
8. Hurmuzache V., Hurmuzache A., Groppa S., Glavan Iulian., Zapuhlii

Diplome și medalii de bronz

1. Borovic D., Bendelic E., Lișii L., Horneț V., Borovic E. – Metodă de apreciere a rezultatului tratamentului chirurgical al glaucomului primar cu unghi deschis
2. Ababii I., Sandul A., Nacu V., Găină S., Friptu V., Anghelici Gh., Revenco T., Mocan E. – Metodă de tratament al amigdalitei cronice decompensate
3. Gonciar V., Cerlat S., Lupașcu T. – Utilizarea remediei antibacteriene în terapia plăgilor și combusturilor
4. Uncuța D., Rudic V., Godoroja P., Lupan I., Parii A. – Metodă de tratament al stomatitei herpetice de grad mediu și grav
5. Croitor Gh., Darciuc M., Bețșor A., Croitoru P., Gherghelieju A., Croitoru R. – Metodă de reendoprotezare a articulației soldului cu proteză fără ciment
6. Ciutac I., Ghidirim Gh. – Metodă de efectuare a omentobursostomiei în tratamentul pancreatitei acute, Metodă de sanare și drenare a bursei omentale.

■ Rezidenții și-au îndeplinit destoinic obligațiunile față de pacienți, atitudinea rezidenților față de situația creată a fost una adecvată...

Acestea sunt declarațiile cadrelor didactice aflate în raioanele Republicii Moldova în perioada 16 noiembrie-4 decembrie. Reprezentanți ai corpului profesoral-didactic al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au acordat primul ajutor medical în contextul extinderii gripei pandemice, care a afectat raioanele republicii.

Catedrele care și-au delegat specialiștii în teritoriu au fost următoarele: Dermatovenerologie, Urologie și Nefrologie chirurgicală, Hematologie, Ortopedie, Chirurgie, Medicină internă-semiologie, Obstetrică și Ginecologie, Neurochirurgie; Psihiatrie, narcologie și psihologie medicală.

În prima săptămână, în fiecare raion au avut loc întruniri ale medicilor rezidenți și administrației centrelor raionale ale medicilor de familie. În cadrul întrunirilor a fost explicată importanța acestor deplasări în teritoriu, specificul lucrului medicilor de familie, modalitatea cazării și deplasării la locurile de lucru a rezidenților, remunerării activității lor și compensării cheltuielilor de transport.

După cum au menționat profesorii, un lucru important este că ei au putut însoți rezidenții în raioane, iar aceștia din urmă au putut să-și îndeplinească serviciul cu mai multă responsabilitate și dăruire de sine.

DI Vladislav Gogu, conferențiar la catedra Dermatovenerologie - facultatea Rezidențiat a fost delegat în raionul Căușeni, în

cadru Centrului Medicilor de Familie din acest raion. „Autoritățile raionale au rămas mulțumite de serviciile prestate de către medicii rezidenți. Atitudinea rezidenților a fost foarte binevoitoare în această perioadă, dar oricum ei își doresc să revină cât mai curând în capitală”, a declarat dl Gogu. În raionul Căușeni, mai exact în satul Zaim,

perioadă doar un rezident a făcut febră și a stat o săptămână acasă. În rest, toți au fost prezenți la locul de muncă zi de zi. Statistica lunii noiembrie arată următoarele date: Edineț – 96 pacienți spitalizați, dintre care 47 cazuri au fost confirmate și 20 cazuri suspecte au fost înregistrate la domiciliu. La Dondușeni au fost confirmate

anul I, a fost trimisă în satele Chișcăreni și Slobozia, raionul Singerei. Ea spune că pacienți cu infecții respiratorii acute nu au fost mulți, iar o bună parte a populației nici nu știe de existența virusului de tip nou.

În raioanele de sud ale Moldovei, în Comrat și Cimișlia s-a aflat dl Vicol Marian, asistent uni-

Rezidenții USMF în luptă cu gripa pandemică

au fost confirmate două cazuri de gripă pandemică, înregistrându-se chiar și un deces. În spitale au fost afișate avertismente, panouri informative, care au avut menirea de a reduce panica în rândurile populației. Directorii de școli au fost instruiți pentru a lua toate măsurile concrete pentru prevenirea contaminării cu virusul de tip nou de către elevi.

Situația epidemică din raioanele de nord ale țării (Edineț, Briceni, Ocnița, Dondușeni) s-a aflat sub supravegherea dlui Eduard Pleșca, asistent universitar la catedra Urologie și nefrologie chirurgicală, facultatea Rezidențiat. În această perioadă rezidenții au mers prin școli pentru a oferi sfaturi și totodată pentru a efectua controale, de altfel tot grupul medical din teritoriu a fost mulțumit de ajutorul rezidenților, care a fost unul binevenit. „Cu toate că ne aflăm în zona Cernăuților, acolo unde panica în rândurile populației era destul de ridicată, noi ne-am descurcat de minune și am reușit să ținem situația sub control”, a spus dl Pleșca. În această

9 cazuri, la Briceni – 15 confirmate și 13 cazuri neconfirmate, la Ocnița – 28 cazuri confirmate, dar toți au fost tratați complet.

Elena Roșca, rezident anul I, specializarea Medicină de familie, spune că nu întâmpină probleme grave în desfășurarea activității sale. „Suntem responsabili să informăm toți pacienții despre riscurile la care se expun în cazul gripei pandemice, mergem prin școli, vorbim cu elevii și le amintim că paza bună trece întotdeauna primejdia rea.”

Raionul Orhei s-a aflat în vizorul dlui Victor Andronachi, asistent universitar, catedra Neurochirurgie. Dumnealui a avut să ne zică aceleași vorbe de laudă despre tinerii specialiști ai USMF. „Autoritățile locale s-au străduit să cazeze rezidenții noștri în cele mai bune condiții. Au existat însă cazuri în care au fost trimiși câte doi rezidenți pentru un loc, așa cum s-a întâmplat la Susleni. Medicii rezidenți au ales totuși să rămână aici să-și îndeplinească munca până la sfârșit”.

Rodica Vașchevici, rezident

versitar, catedra Pediatrie nr.2, facultatea Medicină. În aceste raioane au fost trimiși câte nouă rezidenți. „Dacă e să facem o comparație între aceste două raioane, administrația din Cimișlia a fost încântată de serviciile oferite de rezidenții noștri, pe când cei din Comrat s-au pomenit în imposibilitatea de a plăti salariile tinerilor medici. Ei din start au spus că nu au nevoie de serviciile rezidenților noștri.” În Cimișlia rezidenții au suplinit cadrele medicale inexistente, pe când în Comrat ei au acordat ajutor medicilor. La fel ca și în celelalte raioane, rezidenții de la Cimișlia au făcut vizite profilactice în școli. Cei care au fost nevoiți să circule dintr-o localitate în alta au primit și un adaos la salariu pentru a se deplasa fără probleme. În aceleași raioane menționate mai sus,

■ Noutăți din teritoriu

o medică-rezident a refuzat să primească salariul în favoarea practicii. Situația din teritoriu a fost una liniștită, fără incidente.

Prezența medicilor rezidenți în teritoriu a dus la rezolvarea mai multor probleme și la obținerea unor deprinderi utile pentru rezidenți. A fost ajustat comportamentul deontologic dintre personalul medical din teritoriu și pacienții lor; medicii de familie ofereau un număr anumit de rețete rezidenților pentru a fi prescrise ulterior pacienților, rezidenților li s-a permis de a elibera buletine medicale până la 6 zile.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
AL REPUBLICII MOLDOVA
Institutul Medicinico-Sanitar
Public „Centrul Medicilor de
Familie Hîncești”

Strada Hîncești, nr. 1531
Tel: (0229) 2-35-40
Fax: (0229) 2-35-40
Email: cmf.hincesti@mail.ru

МИНИСТЕРСТВО
ЗДРАВООХРАНЕНИЯ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
Государственное Медико-
Санитарное Учреждение
„Центр Семейных Врачей
Хынчешты”

Город Хынчешты, ул. М. Ханы 1531
Тел: (0229) 2-35-40
Факс: (0229) 2-35-40
Email: cmf.hincesti@mail.ru

Nr.13
din 16 decembrie 2009

Rectorul Universității de Stat
de Medicină și Farmacie
„Nicolae Testemițanu”
D-lui Ababil Ion

Prin prezenta, IMSP CMF Hîncești țin să Vă aducă mulțumiri pentru ajutorul acordat, privind trimiterea în teritoriu a rezidenților Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”, asigurarea cu cadre medicale – rezidenți ai USMF „N. Testemițanu” pe timpul epidemiei de gripă.

Medicii rezidenți sunt bine pregătiți și instruiți, acordă un ajutor considerabil și activează în localitățile rurale din raion.

Deasemenea, dorim să menționăm, că medicii rezidenți Colesnicov Marina, Munteanu Valeriu, Timotin Andrei, Sava Natalia, Guștuc Olga și Vrîncan Natalia au demonstrat că dispun de înalte calități profesionale.

Mulțumim mult!

Cu Respect,

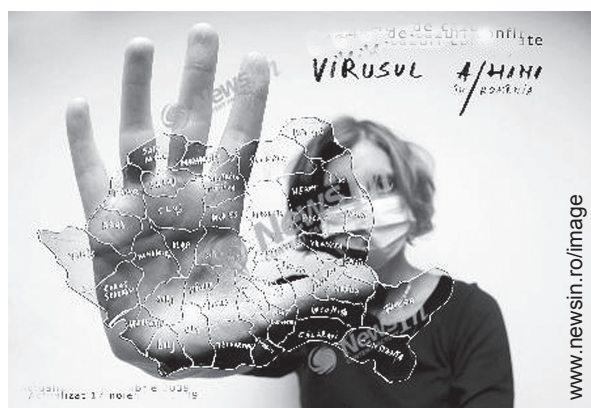
Director
IMSP CMF Hîncești

V. Munteanu Vera Munteanu

Scrisoare de mulțumire

■ Din lirica medicilor

Gripa provocată de virusul A (H₁N₁) sau Pandemică nouă

Devenind la acțiunea lui sensibilă tare!

În calitate de sursă de infecție servește Omul bolnav de gripa A (H₁N₁), de la care cel sănătos se-mbolnăvește, Deoarece virusul pe calea aero-picături se răspândește! Mai ales prin tuse, grai apăsător și strănut, Menținându-se și ele nu prea mult,

Din aprilie 2009 pe glob ai apărut, Afectând populația din Mexic și SUA la-nceput, Ulterior te-ai răspândit vertiginos. Infectând lumea din multe țări, culcând-o jos!

Inițial ai fost determinată de OMS ca o epidemie, Care rapid te-ai transferat în pandemie! Până la sfârșitul lunii noiembrie 2009 ai afectat populația din 207 țări, La mulți provocându-le scârbă și mari dureri!

Ești prima pandemie de gripă în actualul secol, Provoacă, ca și celelalte trei pandemii din secolul trecut, printre populație un mare pericol, Fiind de virusul A (H₁N₁) cauzată, Afectezi mulți oameni laolaltă!

Se presupune, că acest virus structura antigenică anterioară și-a schimbat, Deoarece cu virusurile porcine și aviare s-a-ncrucișat. Astfel, față de el populația imunitate n-are,

Dar și prin obiecte, mâini murdare, infectate, Ce-s cu virusuri încărcate! Probabil, că în calitate de a infecției sursă Mai servesc pacienții cu portaj de virus și forme de boală ascunsă,

Care deloc nu-s studiate, Ce prezintă o problemă aparte, Deoarece acești pacienți de medici încă nu sunt depistați, Dar ei, nefiind izolați, răspândesc virusul gripal, nefiind de nimeni „împiedicați”.

După perioada de incubație cu-n termen scurt Debutezi brutal și-acut! Cu febră-naltă și frison, Tuse seacă și insomn,

Cu mialgii, cefalee fronto-temporală, Fotofobie, lacrimație și durere orbitală, Sclerită, conjunctivită, mialgii și molegală, Ce-s caracteristice pentru această boală!

În tabloul clinic principal: E intoxicația sporită și sindromul cataral,

Ultimul ulterior devine mai pronunțat, Chiar de bolnavu-i culcat în pat! Mai pot fi dureri în faringe, abdominale, vome și inapetență, Diaree și puls de o intensă frecvență! În cazuri grave rapid diverse traheite, bronșite și pneumonii apar, Ce-i aduc pacientului multă jale și amar!

Insuficiența cardio-respiratorie recent apărută, brusc progresează, De sănătatea bolnavului rapid se deteriorează, Și la el saturația pulmonară cu oxigen evident se micșorează!

Din 2066 pacienți cu gripa nouă până la 4.12.09 în RM confirmați, Numai 13 din cauza adresării tardive și pneumoniilor complicate cu insuficiențe cardio-respiratorii au fost decedați, Iar pe glob până la data menționată 8768 de bolnavi sunt decedați!

În cazuri grave ale acestei gripe la copii Mai frecvent și rapid la ei apar pneumonii, Ba chiar meningoencefalite și arahnoidite, Ce-i lasă cu inimile fripte!

Și mai gravă-i gripa la micii copii, Care decurge c-o intoxicație sporită și multe convulsii, C-o respiratorie insuficiență, Ce pe copil cu moartea îl amenință!

Deoarece gripa nouă cu multe boli ale căilor respiratorii are asemănare Ea necesită obligatoriu prin metode de laborator a diagnosticului confirmare, Dintre care au o importanță mare Depistarea tulpinei virale A (H₁N₁) și reacția (PCR) în lanț de polimerizare. Mai pot fi și metode serologice în

dinamică utilizate Pentru confirmarea maladiei în cazuri de adresări întârziate. La o parte din pacienți cu această boală Se mai pot determina o leucocitoză și hipertransaminazemie, De asemenea, o hiperlactatdehidrogenazemie Și o creatinfosfokinazemie.

Măsurile contra gripei A (H₁N₁) pentru a omului sănătos protejare Constau în a bolnavilor precoce depistare și izolare, Purtarea măștilor de protejare, Invitarea imediată la domiciliu a medicului de familie pentru a bolnavului consultare, Iar pentru acei cu forme ușoare se administrează și specifica tratare, De asemenea, se mai prescriu metode pentru a încăperilor dezinfectare.

Bolnavii cu forme de gripă nouă semigrave, grave și foarte grave se spitalizează Și în dependență de gravitatea maladiei se tratează!

Ar mai fi absolut necesară pentru utilizare Vaccinarea măcar a contingentelor de persoane cu risc major de infectare, Așteptând de a primi cât mai rapid ajutor cu vaccin antiviralului (H₁N₁) gripal din țările de peste hotare!

08.12.2009

Constantin ANDRIUȚĂ,
dr. hab. med., prof. univ.,
catedra Boli infecțioase,
tropicale și parazitologie medicală
a USMF „Nicolae Testemițanu”,
Om Emerit

Petru MOROZ ajută copiii să alerge prin viață

Domnul Profesor Petru Moroz este omul care a transformat vocația în profesie. Zi de zi timp, de 48 de ani, a constituit pentru colegii săi un model al răbdării, perseverenței și încrederii, iar pentru pacienți o speranță ce aduce lumină la capătul tunelului.

Domnia sa este fondatorul Societății de Ortopedie Pediatrică din Re-

publica Moldova, organizație ce are drept scop pregătirea specialiștilor în ortopedie pediatrică și îmbunătățirea calității tratamentului aplicat copiilor. A susținut teza de doctor habilitat la Moscova, unde se concentră cele mai bune lucrări din Uniunea Sovietică. Pe parcursul a 20 de ani este specialistul principal al Ministerului Sănătății

al Republicii Moldova în probleme de ortopedie.

Cum e să-ți petreci o viață în preajma copiilor, să transformi spitalul într-o a doua casă, să dezvolți și să implementezi noi metode de tratament în Republica Moldova, aflați din interviul ce urmează.

Diana Pânzari: Dle profesor Petru Moroz, ați început să activați în medicină din 1961. De ce ați ales ortopedia și de ce v-ați specializat în ortopedia pediatrică?

Petru Moroz: În primul rând, am ales medicina datorită părinților mei, în particular tatălui, o persoană ce nu știa carte. Participând la cel de-al Doilea Război Mondial, s-a întors invalid de acolo, fără un picior. Tata foarte mult timp a petrecut prin spitale primind consultațiile multor medici. El îmi povestea în detalii despre activitatea lor profesională și deja în clasa a șaptea știam că voi merge la medicină. Am fost admis la Institutul de Medicină după ce am absolvit clasa a zecea. Inițial nu știam ce reprezintă Facultatea de Pediatrie. Majoritatea candidaților la admitere mergeau la facultatea curativă, iar eu și cu un prieten de-al meu am ales pediatria. După absolvirea Institutului de Medicină am fost repartizat la lucru în Sergheevka (localitate din Ucraina), unde tocmai se deschisese un sanatoriu pentru copii cu patologii ortopedice (cu un staționar chirurgical). Peste un an am trecut perfecționarea la Harkov. Iată astfel a început activitatea mea în calitate de chirurg.

D.P.: Ați susținut teza de doctor habilitat la Moscova. Cât de dificil a fost acest lucru?

P.M.: Eu am făcut doctoratura (aspirantura) la Moscova, iar teza am susținut-o în perioada doctoranturii. Desigur, am fost propunerii avantajoase de a rămâne în Rusia. Mi-am zis: „Nu, mă întorc în Moldova. De aici am plecat, aici mă întorc”. Cu părere de rău, acasă nu am fost primiți prea bine, prioritate aveau cei cu aspirantura făcută la noi. În continuare am lucrat de sine stătător la teza de doctor habilitat, fără nici un concediu, fără nici un studiu de post doctorat. Am finalizat teza în 1976, dar ne era interzis să plecăm pentru susținere la Moscova. Datorită restructurării („perestroiciii”), care a început în 1986, am avut posibilitatea să prezentăm teza la Institutul Central de la Moscova, care era „olimpul” ortopediei și de unde puteai primi o înaltă apreciere. A fost destul de greu, componența consiliului era din 35 de membri, pe când la noi acum hotărâsc 5 oameni. Toate tezele care erau susținute la profilul meu erau în direcția ortopedică nonoperatorie. În teza mea am demonstrat prioritatea tratamentului chirurgical. Lupta a fost crâncenă. Toți membrii Consiliului Științific au votat unanim pentru aprobare.

Atunci era foarte complicat să susții o teză de doctor habilitat, pentru că la Moscova se concentrău cele mai bune teze din Uniunea Sovietică. Mai întâi se aproba teza și apoi se susținea. Acum, după mine, e mai ușor de susținut. Eu sunt adeptul prezentării lucrării făcute obiectiv și profesionalității să se dea cu părerea.

D.P.: Sunteți autorul a 34 de invenții, ce reprezintă ele pentru Dvs. și cu care vă mândriți cel mai mult?

P.M.: Mă mândresc cu toate, nu am nici una care să fie propusă și apoi să fie lăsată în arhivă. Toate au aplicație clinică. Sunt patologii mai rar sau mai des întâlnite, dar toate sunt implementate. Desigur, sunt invenții care au peste 30 de ani, poate am mai modificat unele aspecte, dar baza rămâne aceeași. Prima invenție a fost metoda de tratament chirurgical la piciorul strâmb congenital, dar pentru ea am obținut brevetul mai târziu. Primul brevet l-am primit pentru metoda de corecție coxo-valgo-displastică la copii. Istoria acestei invenții a fost de asemenea un noroc. Pe vremea aceea la noi în republică veneau savanți din Kiev, care erau consultanți în ortopedia pediatrică. În 1967, la una dintre operațiile pe care o făceam la șold a asistat profesorul Schneider. După ce am finalizat operația, m-a întrebat de unde am luat metoda dată de a opera. I-am zis că singur am gândit-o și atunci m-a sfătuit să o duc la Comitetul pentru Invenții de la Moscova.

D.P.: Cine sunt persoanele care v-au ghidat în viață și pentru ce le sunteți recunoscători?

P.M.: Într-adevăr, am avut noroc în viață... Să vă povestesc cum am plecat din Sergheevka la doctoratură la Moscova. După 6 ani de studii am început lucrul, peste jumătate de an am fost numit șef de secție, lucram câte 18-20 de ore pe zi, eram mai tot timpul în spital. Domnul Testemițanu, ministrul Sănătății în vremea ceea, și cu un viceprim-ministru au venit la spitalul nostru cu un control. Medicul-șef al spitalului a început să mă laude că lucram foarte bine și că dădeam dovadă de devotament. Domnul Testemițanu se întoarce la viceprim-ministru și îi zice: „De ce nu am trimite așa tineri specialiști la aspirantură? Lucrează deja al doilea an, lasă-l să meargă la Institutul Central să facă știință”. Viceprim-ministrul a fost de acord. Selecția se făcea prin examen. Directorul Institutului respectiv din Moscova, Volvok Veaceslav, a început să adune doctoranzi din toate republicile Uniunii Sovietice. Am trecut cu succes concursul la Moscova. Studiile le-am început în 1963. Am făcut școala Ciaklin, una dintre cele mai puternice școli în ortopedie. Când am intrat la aspirantură, împreună cu vreo 18 candidați din toată Uniunea Sovietică, toți se temeau să nu nimerescă la Ciaklin. Era o clinică foarte strictă cu cerințe mari. Și doar secretarul științific Irina Șepelova mi-a spus: „Stai liniștit, acolo vei deveni om”.

D.P.: De cele mai multe ori pacientul Dvs. este copilul. Ce atitudine trebuie să ai față de copil ca să-l predispuși să-ți vorbească, să-l poți ajuta?

P.M.: Pe copil, ca să-l poți ajuta, trebuie să-l iubești. El nu este protejat, e o ființă ce nu vede răul din jurul lui și crede că toți trebuie să-i facă bine. De copil nu te poți apropia cu cruzime sau strigă, trebuie să-i vorbești delicat, să-l liniștești, pentru că el tot timpul se uită prin părți, dacă nu sunt injecții sau alte primejdii. El trebuie să aibă încredere în medic. Mai se-

ver sunt cu adolescenții, dar cu copii vorbesc ca de la egal la egal.

D.P.: Care sunt cele mai răspândite malformații pe care le întâlniți la pacienții dvs.?

P.M.: Cele mai frecvente sunt patologii congenitale ale șoldului și ale piciorului, iar dintre cele traumatice – localizări cu fracturi intraarticulare în regiunea cotului și procesele tumorale. Noi tratăm tumorile benigne, unde se face operația, se păstrează segmentul și se face plastie.

Cel mai mult ne frapă ne dorința, neînțelegerea părinților în privința necesității de tratament. Toată patologia ortopedică necesită un tratament foarte îndelungat, uneori tratăm copilul până se termină creșterea lui. Există patologii care durează ani, o viață întreagă. Aici e nevoie de disciplină, chiar și o deformitate congenitală o corectezi, dar apoi trebuie de îndreptat cu aparate ghipsate, cu orteze, cu tratament de recuperare. Părinții văd că s-a produs corecția și nu continuă tratamentul, dar deformitatea recidivează. Aș recomanda fiecărui părinte să se gândească că orice copil, indiferent de gravitatea malformației, poate fi integrat în societate. Trebuie doar de lucrat cu el. Nu sunt copii care au dereglări de dezvoltare mentală, este un defect al aparatului locomotor, care poate fi corectat.

Pot să vă aduc exemplul unei fetițe mici cu defect congenital la tibie. Am început tratamentul ei cu aparate ghipsate la vârsta de două luni. Peste câteva luni fetița a rămas fără părinți, mama a fost judecată, tatăl a părăsit familia. Copilul a rămas al „spitalului”, a suferit mai multe intervenții, operații de corecție, de alungire, de plastie. Când mama a ieșit de la închisoare, tratamentul fetei deja era pe finisare, i-am făcut o ultimă etapă de alungire. Multă vreme nu am văzut-o. Anul trecut a venit pe la mine. Snejana, așa o cheamă, a făcut studii, are specialitate, familie și trei copii.

D.P.: Ați avut cazuri care v-au marcat și din care ați putut învăța și dvs.?

P.M.: Ați înțeles din cazul precedent că în orice patologie ortopedică trebuie să avem răbdare, tărie și încredere. Câteva cazuri pe care le-am prezentat la congresele internaționale sunt trame foarte grave la copil, cazuri unde se puneau întrebarea amputației piciorului. În Bălți, o fetiță de patru ani suferă o trauma foarte complicată. Piciorul ei este strivit de o roată de mașină. De la Bălți mă sună medicii traumatologi și îmi spun că vor să-i amputeze piciorul. Dar eu am pus următoarea condiție: la copii nimeni în raioane să nu facă amputație până nu primește acordul meu. I-au făcut terapie antișoc. Copilul a fost adus aici, a primit tratament în secția de reabilitare, în secția purulentă, ortopedică, am efectuat plastie, am efectuat operații de corecție, am efectuat alungirea, într-un final, am salvat piciorușul. Desigur rămân unele dereglări de funcții, este imposibilă reabilitarea totală. Acum pacienta e deja matură. A făcut studii, are doi feciori. Cum

să nu mă bucur? Efortul meu nu a fost în zadar.

E foarte simplu să faci amputații, în două zile ai scăpat. În Chișinău am un caz unde o roată de Ikarus a trecut peste ambele membre, am reușit să salvăm ambele picioare, la un picior funcția este mai bună. La o conferință în București am prezentat un raport al acestor cazuri. Le-am zis că încă nimănui nu i-am făcut amputație. Pe toți mă străduiesc să-i tratez. Erau specialiști care au făcut studiile în Germania, în America și mă întrebau de ce mă chinui așa mult, amputația este soluția. Eu sunt de altă părere. Cui i-ar plăcea să aibă un nepot sau un copil cu o proteză? Vine el acasă, se descaltă și vrea să-și vadă piciorul, să nu mai vorbim de durerile în segmentul care lipsește, durerile-fantomă sunt o strâșnicie, cum putem supune copii să suporte așa ceva?

D.P.: În comparație cu 30 de ani în urmă, patologiiile la copii au crescut sau sunt în descreștere?

P.M.: Cu părere de rău, foarte mult au crescut malformațiile congenitale la copii. În unele cazuri a fost îmbunătățit diagnosticul. Malformațiile au devenit multiple. Acum se nasc copii cu luxații la șold, la genunchi și la picioare din ambele părți cu defecte. Cauzele care duc la aceste malformații sunt majorarea radiației solare, chimizarea îmbrăcămintei, mâncării, starea de stres foarte mult influențează femeile gravide mai ales în primul trimestru al sarcinii. Mai sunt desigur drogurile, fumatul și alcoolul. Niciodată nu a existat un procent atât de mare de femei care fumează și consumă alcool. Se știe, alcoolul este periculos pentru bărbați, dar pentru viitoarele mame este de zeci de ori mai periculos pentru că ele sunt creatoare de viață.

D.P.: Ce reprezintă Societatea de Ortopedie Pediatrică și care este menirea ei?

P.M.: Societatea de Ortopedie Pediatrică am fondat-o în 2002, iar întâlnirile le organizăm o dată la trei luni în ziua de miercuri. Este o tradiție pe care am păstrat-o de la Școala lui Ciaklin. Este o societate nonguvernamentală, pentru specialiști în ortopedie pediatrică. Ea are menirea de a îmbunătăți pregătirea specialiștilor și de a ameliora calitatea și operativitatea lucrului specialiștilor, precum și eficiența tratamentului copiilor. Mulți au fost contra fondării acestei societăți, fiind de părerea că în acest mod ne izolăm. Societăți de ortopedie pediatrică există în toată lumea, în America de Nord, America Latină, Asia. România abia în 2008 a fondat această societate.

Cu regret, nu avem rezidenți la ortopedie pediatrică. Cu mare greu formez câteva grupe. Nu vreau mult, atât doar ca în fiecare raion să fie câte un specialist. Cum un copil de o săptămână să fie adus până la Chișinău, de la o depărtare de 200 km? Oamenii nu au unde merge la specialiști și așteaptă până mai crește, până timpul se îmbunătățește, și ajung tardiv la noi. Astfel, numărul de copii care necesită operații crește.

La ședințele Societății noi pregătim acești specialiști, povestim, analizăm, discutăm diferite cazuri, eșecurile care au fost înregistrate. Dar ei trebuie să aibă rezidențiatul făcut. Din păcate, până acum încercările mele de a face ceva în acest sens s-au ciocnit de anumiți bariere.

D.P.: Care este situația la capitalul asigurarea tehnico-materială a spitalului?

P.M.: Din păcate, foarte rea. Avem noroc că în spitale au rămas materiale și aparate de pe vremea sovietică. Acum sunt metode noi, dar pentru a le pune în practică trebuie cumpărate fixatoare, aparatură respectivă. Este nevoie de sponsori. Cu Compania de Asigurări și cu conducerea nu putem face nimic, este un dezastru. Pentru a achiziționa ceva, trebuie să se organizeze tendere, unde se prezintă diferite oferte. De regulă, se alege ce e mai ieftin. Dar noi avem nevoie de calitate, mai ales pentru copii.

D.P.: Dle profesor, care este rolul Universității în pregătirea specialiștilor în ortopedie și pediatrie?

P.M.: Pregătirea specialiștilor înalt calificați se face doar la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Calitatea studiilor este una foarte bună, avem studenți care pleacă la stagii în străinătate, care rămân să lucreze în alte țări și fac față cerințelor cu succes. Dar pe mine mă frământă o altă problemă. Noi am pierdut din grija copilului, am uitat că el reprezintă viitorul nostru. Odată cu dispariția Facultății de Pediatrie ne este tot mai dificil să reprofiliăm specialiști spre această ramură a medicinei. În Rusia există instituții speciale care pregătesc specialiști foarte buni în ortopedia pediatrică. La noi, cred că USMF este locul cel mai potrivit, unde am putea pregăti astfel de specialiști. Am fost câteva zile cu studenții medicaliști în sălile de operații și ei îmi spuneau că o să-i fac să iubească ortopedia pediatrică. E greu să convingi un tânăr chirurg să treacă la ortopedie, pentru că în chirurgie rezultatul se vede imediat, pe când în ortopedie trebuie să ai o rezistență și răbdare foarte mare.

D.P.: Dle Petru Moroz, ce mesaj de felicitare ați dori să transmiteți colegilor și pacienților dvs.?

P.M.: În ajutorul celor mai frumoase sărbători de iarnă cum sunt Crăciunul și Revelionul, așteptate cu mare drag de copii și maturi deopotrivă, vreau să le urez tuturor sănătate, sănătate și iarăși sănătate, pentru a-și atinge scopurile propuse. Viitorul nostru sunt copiii, de aceea o grijă aparte trebuie să o acordăm lor. Atât fiecare părinte în parte, cât și conducerea țării trebuie să se gândească la binele copilului. Nu putem tolera existența a sute de copii care cresc fără grija și dragostea mamei și a tatălui plecați în străinătate. Nimeni nu poate înlocui educația din partea părinților, ea este baza oricărui început.

**Diana PÂNZARI,
specialist Relații Publice**

Reflecții asupra chirurgiei moldo-japoneze

■ **RELĂȚIILE MOLDO-JAPONEZE NEUROCHIRURGICALE** au debutat în anul 2007 în timpul Conferinței de Iarnă neurochirurgicale din Zermatt, Elveția, la care au fost prezenți mulți colegi japonezi de la diferite universități nipone.

Din partea țării noastre au fost prezentate două rapoarte, printre care și un caz neobișnuit al unui boxer român, care a fost împușcat în cap în timpul unei dispute criminale din Olanda. Glonte de rămas în regiunea trunchiului cerebral, starea pacientului fiind gravă. Medicii olandezi, germani și români au refuzat tratamentul chirurgical de extragere a acestui glonte. Într-o familie a pacientului a ajuns la Chișinău, fiind internat în Clinica Universitară de Neurochirurgie a USMF "Nicolae Testemițanu". Medicii moldoveni au decis să opereze pacientul, indiferent de riscurile majore la care era su-

pus. Operația a decurs cu succes, glonte fiind extras fără sechele suplimentare pentru tânărul sportiv. Demonstrarea video a trezit o reacție vie a colegilor japonezi ca un caz mai rar întâlnit și a pus temeliile unei relații de colaborare cu colegii lor moldoveni. Am putea nominaliza câteva nume de referință: profesorii Kazuhiro Hongo de la Universitatea Shinshu, Matsumoto, Japonia, și Shigeaki Kobayashi de la Spitalul privat Aizawa din Matsumoto, profesorii Tahishiko Kuroiwa din Osaka, Takeshi Kawase de la Universitatea Keio, Tokyo. În perioada imediat următoare biblioteca catedrei Neurochirurgie s-a îmbogățit cu donații de carte din partea profesorului Shigeaki Kobayashi, în particular cu una dintre cele mai importante cărți "Neurosurgery of complex vascular lesions and tumors", autor distinsul prof. Kobayashi (ed. 2005).

Această colaborare a evoluat rapid. Astfel, în noiembrie 2007, am beneficiat de invitația și sponsorizarea totală a vizitei delegației noastre din 7 neurochirurghi, condusă de subsemnatul, la Congresul Conferinței Asiatice de Neurochirurgie de la Nagoya. În plenul Conferinței a fost prezentată o lucrare în domeniul abordurilor minimal invazive către aneurismele de circulație anterioară.

Vizita a continuat printr-o stație de două săptămâni în cadrul Universității Shinshu, condusă de profesorul Kazuhiro Hongo și la Centrul de Stroke a Spitalului privat Aizawa din Matsumoto, condus de profesorul Shigeaki Kobayashi. Pe parcursul acestei stații ca Visiting Professor și ca observator clinic am participat la peste 25 de operații complexe în cazul unor tumori și aneurisme cerebrale cu utilizarea metodelor de monitoring intraope-

rator, imagistic și electrofiziologic, inexistente la acel moment în Clinica de Neurochirurgie a USMF "Nicolae Testemițanu". De asemenea, am prezentat lucrarea „Neurochirurgia în Clinica universitară a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Următoarea stație s-a produs la invitația profesorului Takanori Fukushima, unul dintre fondatorii microneurochirurgiei moderne, care activează în Universitatea Duke, Carolina de Nord, SUA, și în câteva spitale private din Japonia. Pe parcursul unei săptămâni l-am însoțit pe profesorul Fukushima la diverse operații complexe demonstrative pe creier în diferite spitale din orașele Tokyo, Chiba, Koriyama, Fuciu, Fukuoka-Moji. La finele vizitei am adresat o invitație profesorului Kazuhiro Hongo de a veni în Moldova pentru un curs de prelegeri și de operații demonstrative efectuate în Clinica de Neurochirurgie a USMF. Vizita a fost onorată

în februarie 2008. Pe parcursul a trei zile profesorul Hongo a efectuat cinci intervenții neurochirurgicale complicate pe creier: două tumori de trunchi cerebral, un meningiom de unghi ponto-cerebelos, un aneurism de arteră bazilară (prima operație de acest gen din țară) și o tumoră de zonă elocventă cerebrală. Toate aceste operații s-au efectuat pe gratis.

În cadrul vizitei recente în Universitatea Shinshu, Matsumoto, Japonia a fost discutată problema încheierii unui acord de colaborare între Clinica de Neurochirurgie a USMF și cea din Universitatea Shinshu. Preconizarea semnării acestui acord ar putea avea loc în iunie 2010 în timpul celei de a doua vizite a profesorului Kazuhiro Hongo.

Grigore ZAPUHLÎH,
profesor universitar,
Șef catedra Neurochirurgie

În memoriam

L-AM CUNOSCUȚ pe Boris Parii din fragedă copilărie: maică-sa, Vera Cucută și maică-mea, tot Vera Cucută, au crescut în curtea străbunelului nostru, Grigore Cucută, fost mare gospodar în Șarbaca de pe Prut. Tata lui Boris, decedat mai an la a 86-a toamnă a vieții, a lucrat brigadier în colhoz, prisăcar nepereche, staroste la biserică din sat. Deseori, împreună cu cei patru frați – Ionică, Boris, Victor și Petrică – mă duceau duminica și de sărbători la biserică, urmărind cu mândrie cum nenea Ion le orânduiește pe toate ca paracliser. Lângă biserică, se aflau îngemănate, patru case – ale străbunului Gore și ale celor trei feciori ai săi: Iacob, Dumitru și Ștefan Cucută. Mezinul Ștefan a fost bunelul lui Boris, om uscățiv, înalt, cu mișcări line, de o bunătate proverbială. A participat la marele război: de pe front sosise o telegramă că „a căzut cu moarte de erou” lângă râul Odra. I-au făcut prohod cu preot, ca la creștini, au dat de pomană toate hainele sale, l-a plâns un sat, căci vrednic mai era. Peste o lună, în toamnă, când lumea se întorcea de la muncile câmpului, venea și „mortul” din război. Toți își făceau cruce, îl strâneau în brațe și plâneau. Dar Ștefan a avut de mai trăit o toamnă, apoi o bucată de iarnă. Într-o zi, cu viscol și ger cumplit, a urcat în podul casei după niscaiva ciocălăi, dar s-a lunecat de pe scară și a căzut cu tâmpla pe cleampa ușii – a murit. A scăpat deci în război de acele bombe, semănate la pătrat, căci completamente a fost

Scara vieții, scara morții

La hotarul dintre toamnă și iarnă, profesorul universitar Boris Parii, șeful Laboratorului științific în problemele evaluării preclinice și clinice a medicamentelor de la USMF „Nicolae Testemițanu”, ex-director fondator al Institutului Național de Farmacie, specialist de categorie superioară în domeniul Farmacologiei și a Farmaciei clinice, Om de mare omenie, a plecat pe calea neîntoarcerii.

A lăsat în urma sa mare durere în inimile familiei, prietenilor, colegilor. Acum 40 de zile, noian de lume l-a petrecut pe acest drum al neîntoarcerii.

Un ultim omagiu i-au adus confrății săi de la Alma Mater, de la Agenția Medicamentului. La mitingul de doliu și-au plecat pios frunțile în fața celui dispărut savanți de la AȘM, colaboratori ai MS în frunte cu ministrul Sănătății, amici ai

defunctului de la diverse instituții de învățământ superior din Chișinău, a sosit și o telegramă funerară de la Moscova din partea Comisiei Interstatale a Țărilor CSI în problemele medicamentului, al cărui membru a fost mai mulți ani profesorul Parii. Organizarea conducerii pe ultimul drum face parte din arsenalul tradițiilor universitare, aici totul se sprijină pe sentiment curat și înțelegere omenească, pe adevărul că a muri e soarta tuturor oamenilor; a lăsa în urmă merite anumite, e privilegiul omului virtuos, iar răsplata lui cea mai plăcută e să se bizuie pe recunoștința posterității. Regret mult, că circumstanțele nu mi-au îngăduit până acum să scriu despre cei patru medici, ieșiți din curtea lui nenea Ion Parii din Șarbaca, vârful de lance a acestor bravi specialiști fiind profesorul Boris Parii...

nimicită unitatea în care lupta (de unde și telegrama funerară), dar aici, în casa-soare a vieții sale, a picat, s-a terminat.

Nepotul Boris a „copiat” oarecum destinul bunelului Ștefan. I-a semănat mult mai ales în spiritul său gospodăresc: a fost harnic la carte, a primit Medalia de Aur la finele studiilor în Școala Medie din Văratice, apoi cu Diplomă de Merit a absolvit facultatea. Și-a încordat forțele în activitatea de cercetare și a susținut cu bine cele două teze, devenind doctor în medicină, profesor. Peste zece ani a activat în cadrul Universității Agrare, facultatea Medicină veterinară. A fondat Institutul Național de Farmacie (astăzi Agenția Medicamentului); aici a consolidat un colectiv de minunați profesioniști, a creat și dezvoltat baza tehnico-materială a instituției, a implementat cele mai moderne metode de cercetare și utilizare a resurselor locale pentru obținerea noilor preparate farmaceutice, producerea medicamentelor și dezvoltarea industriei farmaceutice, a contribuit evident la perfecționarea procesului de înregistrare și asigurare a calității medicamentelor, a altor activități practice, consultative și de coordonare a sistemului farmaceutic. În 2004, pentru ciclul de lucrări „Elaborarea medicamentelor noi autohtone și implementarea lor în practica medicală” a devenit Laureat al Premiului de Stat al RM în domeniul științei și tehnicii. Tot în acel an, ca membru activ al Secției Medicale a AȘM, a fost ales membru al Asambleei AȘM.

Urcând neobosit pe scara vieții, din 2006 și până în ultima clipă a vieții, a exercitat funcția de șef al Laboratorului Evalua-

rea Preclinică și Clinică a Medicamentelor în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu.” E de adăugat, că a avut de depășit, pe acea scară cu 65 de trepte, și fusese greu de trecut: a fost mobilizat în două rânduri la eliminarea consecințelor avariei de la Cernobîl, lucru care l-a marcat, firește. Nicicând nu-i plăcea să-și amintească de acele timpuri, ducea boala din el cu scrâșnet de dinți, fără a se jeli. S-a tratat la București, Kiev și la Chișinău, fiind mereu în unghiul de vedere al specialiștilor de performanță. Alinarea și-o găsea deseori în muncă asiduă; citea, scria, se ocupa cu activitatea de cercetare. A publicat peste 180 de lucrări științifice și științifico-didactice, inclusiv 3 monografii, 1 manual, 2 compendii, a obținut 12 brevete de invenție, are în palmares 4 inovații. A fost îndrumător la tezele de doctorat și post doctorat în medicină.

Mi-a fost dat să colaborăm împreună la lansarea unui proiect pentru volumul „Șarbaca – satul de sub apă”, carte ce s-a bucurat de un șir de recenzii pozitive. Era scriitor și luminos de sincer patriotismul său, ca și a multor alți medici de la noi. A și sponsorizat apariția cărții nominalizate, de același fel, pe câte știu, s-au bucurat și alții – a contribuit odinioară la montarea unor spectacole pe scena Naționalului. Iubea să facă bine oamenilor, avea dispoziție ridicată, când vedea zâmbet pe fața celui ajutat. Profesorul Boris Parii a dat undă cristalină apei din fântâna săpată în curtea bisericii de la Duruitoarea Nouă, unde în prezent trăiește majoritatea șărbăcenilor, după ce satul le-a căzut sub apa Prutului, odată cu înălțarea, acum 30 de ani, a ba-

rajului de la Costești - Stânca. Nenea Ion Parii a fost staroste și la locașul sfânt de aici, făcea parte dintre ctitorii bisericii noi ridicate în acest sat, locuit pe jumătate din polonezi, pe jumătate de români. La Bobotează, tot satul vine după apa sfințită la fântâna profesorului. De aici, de la Duruitoarea Nouă, se văd Șaptebani profesorului Vasile Procopișin, aibă-L și pe dlui Domnul în pază, care, de asemenea, a sponsorizat săparea unei fântâni chiar la marginea baștinei sale, pe traseul Braniște-Bălți. Ce oameni frumoși a pierdut medicina!

Pe câte știu, cu tot necazul ce-l avea, căci boala îl rodea, în noiembrie curent, profesorul Boris Parii a parcurs într-o delegație cu mașina drumul la Kiev, de unde s-a întors vivace, cu poftă de muncă. Își adusesese în ordine grădina de lângă casă, și într-o sâmbătă a cumpărat o scară, ușoară și înaltă, în ideea să culeagă strugurii de pe suportul din fața garajului. De la peste patru metri înălțime, tot culegea rodul, dar într-o clipă nefastă scara s-a lunecat, a picat. Tragedia s-a produs exact la distanță de 56 de ani, după cazul bunelului Ștefan...

Una dintre ultimele cărți cu semnătura sa se numește „Medicamentul de la Adam până la Ștefan cel Mare și Sfânt”, carte cu priză la cititor atât în Basarabia, cât și în România. „Medicamentul nu e cel mai important factor în menținerea sănătății, dar nici ultimul”, desprind un gând din carte. Păcat și-i dureros, că chiar și dumnealui, profesor al medicamentului, nu a putut preface în panaceu acest conglomerat medicamentos din preajmă...

Ion STICI

Noi batem...Cine ne deschide?

■ ÎN SECOLUL TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE, când fiecare dintre noi e la curent cu o mulțime de lucruri, cu părere de rău, ne confruntăm cu niște situații extrem de dificile, care la prima vedere par un pic banale. Fiind curioasă de părerile și ideile colegilor mei, am încercat pe cale pașnică să duc niște tratative pentru a înțelege ce-i frământă și care este motivul serios ce nu le dă posibilitatea să fie mulțumiți. Înțelegând situația care este una foarte delicată: pe de o parte își face apariția stimata *Tinerețe* și visul la *Libertate*, iar pe de altă parte ne întâlnim cu nemulțumirile *Tutorilor* noștri care ne privesc cu ochi severi, spunându-ne că suntem capabili de mai multe, dar o lăsăm de azi pe mâine.

Cum vă spuneam, am dat zvon unei idei printre rândurile studenților pentru a-mi satisface curiozitatea și răspunsul nu s-a lăsat mult așteptat. Astfel, obiecții avem atât la capitolul *libertate*, cât și la ca-

pitoul *situație de criză*. Mulți au reproșat că o problemă ar fi programul de studiu foarte încărcat, care nu permite studenților să se odihnească și să-și caute de viața personală. Mulți au afirmat că **ar fi bine de făcut niște schimbări în curriculum** pentru a avea suficient timp la dispoziție.

Astfel, de pildă, studenții anului III, Facultatea Medicină au propus ca **pauza dintre Histologie și Morfopatologie să lipsească**, deoarece pe parcursul unei jumătăți de semestru se mai uită. Alții, tentați de întrebare, mi-au răspuns că, de fapt, **problema nu e în curriculum, ci în înșiși studenții**, care ar trebui să învețe de sine stătător fără a primi mură în gură de la lectori, pentru că ei au fost responsabili de ceea ce au ales. O bună parte dintre studenți sunt de părere că **prelegerile ar trebui să fie cu frecvență liberă**, pentru că cine are de învățat învață și fără spectatorii din spate, care dorm și privesc alene lectorul de la catedră. Ar fi bine dacă **informația**

prelegerilor s-ar da în format electronic la începutul anului de studiu. O altă problemă este stresul și surmenajul pe care îl suportă studenții la începutul sesiunii. Mai sunt **nemulțumiți și de deservirea de la bibliotecă**, de resursele puține cu referire la manualele obligatorii. De exemplu, **mult stimulate bibliotecare ar trebui să scoată unele cărți din ascunziș și să nu le pastreze pentru anul V sau VI**, dar să le dea studenților anului respectiv. Mulți dintre noi sunt nevoiți să xeroxeze manualele de bază din motivul insuficienței acestora. Precizăm că sunt nemulțumiți de faptul că se studiază incluzând **prea multe ore la obiectul filosofie**. Se înțelege faptul, că la capitolul cultură generală ar trebui de muncit, dar, după părerea noastră, ar fi mai bine de utilizat acest timp pentru studierea obiectelor de specialitate, **același lucru se referă și la obiectul limbi străine**, care se studiază tocmai doi ani, după părerea noastră ar

fi suficient și două semestre. Nemulțumiri sunt și referitor la informația din manuale, care este cam învechită și insuficientă. **Ar fi bine dacă s-ar sistematiza materialul și s-ar înnoi**. Un exemplu în acest sens ar fi manualul de Radiologie. O altă doleanță ar fi **mărirea burselor și numărului de locuri în cămine**. Mulți susțin că sunt puși în situație delicată, când supraviețuiesc doar din bursă. Problema căminelor este una actuală, căci gazdele costisitoare și jobul de negăsit dau mari dureri de cap studenților. S-a mai propus de a lucra asupra colaborărilor studentești cu alte universități de specialitate. Studenții anilor mai mari sunt îngrijați de **încadrarea în câmpul muncii și de salariul** ce-i așteaptă. Studenții din campus au dat o idee genială - **ar fi minunat dacă Universitatea ar crea o rută personală pentru studenții ce circulă de la Malina Mică în Centru și invers** în corespundere cu orarul din decanat. În așa mod nu vom avea studenți în întârziere și dispoziție rea din cauza șoferilor nepoliticoși ai rutei 125. Plus la toate, bugetul de la Alma Mater ar avea numai de câștigat.

Deci așteptăm cu nerăbdare soluții și decizii din partea conducerii. Recunoaștem că și noi mai avem mult de lucru asupra noastră. Nu ne rămâne decât să ne dorim succese reciproce.

Sugestiile, doleanțele și propunerile studenților * Sugestiile, doleanțele și propunerile studenților * Sugestiile, doleanțele și propunerile studenților * Sugestiile, doleanțele și propunerile studenților

➤ *Revizuirea orarului de studii întru evitarea unor greutăți precum: două seminare în aceeași zi (ex.: studentul nu reușește să se pregătească pentru Anatomie și Fiziologie într-o singură zi), pauzele prea lungi (2-3 ore) sau prea scurte (45 minute – nu reușim să ajungem de la Malina Mică la Blocul Central, morfologic).*

➤ *Dorim mai multe manuale în bibliotecă sau postarea lor pe site-ul Universității. Pentru anii mai mari nu se eliberează cărți mai mult decât la trei discipline concomitent, iar uneori avem nevoie de mai multe pentru efectuarea unei teze de diplomă, altor lucrări sau chiar și pentru o disciplină la care nu am susținut examenul practic de la finele modului.*

➤ *Postarea mai multor informații pe site-ul oficial al Universității (ex.: orarul studiilor, orarul recuperărilor, rezultatele examenelor).*

➤ *Material mai simplificat sau mai scurt la unele discipline (ex.: Biochimia, Farmacologia).*

➤ *Profesori mai corecți în plan profesional, cursuri de pedagogie pentru profesori (unii profesori au cerințe extraordinare, ei admit la examen doar 25% din studenți, fără a ține cont că prin reușita studenților se apreciază și lucrul profesorului).*

➤ *Elaborarea unui orar urgent de examene pentru studenții cu medie bună și permiterea înscrierii în programul Work and Travel.*

➤ *Includerea orelor suplimentare (plătite) profesorilor pentru recuperarea absențelor sau pentru lucrul științific cu studenții (profesorii se plâng că nu sunt plătiți pentru orele suplimentare petrecute la catedre).*

➤ *Frecvență liberă la prelegeri sau excluderea controlului frecvenței la prelegeri (se pierde mult timp pentru a efec-*

tua apelul, profesorii nu sunt motivați să pregătească cursuri interesante pentru că publicul oricum este asigurat, plus credem noi că studentul trebuie să fie liber să aleagă modalitatea de a primi informația..., poate e mai eficient pentru el să petreacă aceste ore la bibliotecă).

➤ *Interzicerea de a ocupa postul de șef de catedră mai mult de două mandate consecutive,*

cu viteza luminii la prelegeri.

➤ *Să fie afișat graficul autobuzului rutei nr. 9 (când e la Malina Mică și când e în Centru).*

➤ *Să nu recuperăm în zilele de sâmbătă orele pierdute în timpul vacanței forțate, iar dacă le recuperăm așa, atunci să nu recuperăm măcar prelegerile.*

➤ *Studentul să primească nota maximă pentru un răspuns complet la ore, fără a fi nevoie ca*

stres continuu, deoarece fac atac psihologic, care duce la blocaj psiho-emoțional.

➤ *Procesul de instruire este unul vechi, necesită schimbări radicale, care să fie în favoarea studentului, astfel încât să nu suferim modificări calitatea instruirii. (Dacă lipsești la un seminar, care-i procedura? Te duci după ora 15:00 și stai în rând la secretară și apoi la prodecan, apoi te*

este criza de timp, iată de ce am scris despre prelegeri, orar, dispoziții de recuperare.

➤ *Aș dori să menționez o problemă cu CANTINA - prețurile sunt mari - asta e una, dar și la prețurile mari calitatea e aiurea... foarte aiurea... Plus la toate și la achitare te amănesc... Câte și mai câte s-au făcut, dar nu au dat rezultate. Mâncare bună vrem și personal amabil!*

indiferent de gradul academic (dr. habilitat, academician). Se observă că acele catedre ce sunt conduse mai mult de 10 ani de aceeași persoană devin rigide, nu se mai dezvoltă, nu se modifică programele analitice corespunzător ultimelor standarde europene.

➤ *Vaccinarea studenților contra A(H1N1)!!!!*

➤ *Să fie afișate prelegerile din timp pe site-ul universității, ca studenții să se pregătească din timp și să nu trebuiască să scrie*

acesta să participe la conferințe, cercuri științifice ș.a.

➤ *Să avem posibilitatea de a obține o diplomă recunoscută în Europa.*

➤ *La prelegeri toți vin doar pentru apel, 10% maximum sunt ascultători activi*

➤ *În cămine inițial s-a spus că vor locui maximum câte trei persoane, acum poțim ... patru și nu ai ce face – nu-s locuri.*

➤ *Unii profesori își impun permanent o stare de încordare și*

duc la catedră să și se dea orarul recuperărilor, apoi vii în altă zi iarăși seara pe la vreo 17:00 sau sâmbătă dimineața. Nu-i mai simplu să îi răspunzi tema lectorului data viitoare?) Sorry, că mă repet, dar totuși cu așa prelegeri încă și bunica mea cu 50 de ani în urmă învăța. Poate ar trebui să fie o persoană de încredere în Universitate, la care studenții să poată apela cu orice tip de probleme legate de procesul de învățământ.

Totuși cea mai mare problemă

➤ *De ce nu se acordă cameră în cămin pentru o tânără familie, în care ambii (soțul și soția) sunt studenți ai USMF. Oare nu se poate de susținut măcar puțin o tânără familie de studenți din cadrul Universității? Vă mulțumim mult pentru oferta Dumneavoastră de a ne ajuta și sperăm că o veți face în viitorul apropiat.*

Noi batem...

Cine ne deschide?

„Au muncit, au perseverat, au câștigat!” – BURSE DE MERIT–2009

■ **Circa 180 de studenți și rezidenți de la 19 instituții de învățământ superior din țară s-au „avântat” într-o cursă cu două etape pentru a demonstra că anume ei sunt cei mai buni studenți ai anului 2009.**

Concursul *Burse de Merit* întrunește deja de 14 ani cei mai buni studenți de la instituțiile de învățământ superior din țară. Evenimentul este organizat de către Centrul de Informații Universitare sub egida Consiliului Rectorilor din Republica Moldova, cu suportul financiar al Fundației SOROS din Moldova, Moldova Agroindbank și al Companiei Orange.

Și în acest an concursul s-a desfășurat în două etape. Astfel, la prima etapă au intrat în competiție 176 de studenți și rezidenți de la 19 instituții de învățământ

Etapa a doua a concursului a prevăzut un interviu cu fiecare participant în parte, precum și o problemă de situație care urma să fie rezolvată în grupuri a câte patru participanți. Această etapă a concursului a avut loc la 6 decembrie curent, iar în data de 15 decembrie s-a desfășurat deja festivitatea de premiere a câștigătorilor concursului *Burse de Merit-2009*, în incinta Teatrului Național „Mihai Eminescu”.

Astfel, după evaluarea prezentării participanților la cea de-a doua etapă a concursului, consiliul de experți al evenimentului a stabilit, într-un final, cei 50 de câștigători ai concursului. Dintre aceștia: 29 de premianți de gradul III, inclusiv 8 de la USMF „Nicolae Testemițanu” (Bulat Alexandru, anul V, Facultatea Medicină; Costru Elena, anul IV, Facultatea Me-

„Nicolae Testemițanu” (Anton Mihail, anul III, Facultatea Farmacie; Marandiuc Svetlana, anul VI, Facultatea Medicină; Colesnic Vic-

4 000 de lei. Pe lângă acestea, sponsorii evenimentului au mai acordat premii sub formă de genți, agende, cărți tuturor câștigătorilor concursului, precum și cinci laptop-uri pentru deținătorii premiilor I.

Invitați de onoare ai festivității de premiere din 15 decembrie 2009 au fost Ministrul Educației Leonid Bujor și Președintele Comisiei Parlamentare Cultură, Educație, Cercetare, Tineret, Sport și Mass-media Corina Fusu. În sală au fost prezenți rectori ai zece universități din țară. Este de menționat faptul, că anume rectorii universităților au înmănat premiile deținătorilor burselor de gradul III. Astfel, studenții Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au avut deosebita onoare de a primi diplomele de câștigător din mâna domnului rector, academician, profesor universitar, Ion Ababii. Premiile de gradul II au fost decernate de către sponsorii evenimentului, iar câștigătorii locului I au fost premiați de către dl Leonid Bujor, dna Corina Fusu și

dl Ion Bostan, președintele Consiliului Rectorilor din Republica Moldova.

Spiritul Sărbătorilor de Iarnă s-a făcut simțit chiar de la începutul serii, căci au venit să-i colinde pe toți cei prezenți în sală colectivul etnofolcloric universitar „Crenguța de iedă”, condus de distinsa interpretă de muzică populară Maria Iliuț. Sunete de clopoței și voci cristaline de colindători au inundat sala Teatrului Național „Mihai Eminescu”. O altă surpriză a organizatorilor pregătită pentru învingători, dar și pentru toate persoanele prezente la festivitatea de premiere, a fost prezentarea spectacolului „Take, lanke și Cadâr”.

Seara de 15 decembrie 2009 va rămâne în memoria atât a premianților, cât și a organizatorilor drept un eveniment deosebit, învaluit de puternice emoții pozitive și care se înscrie excelent în atmosfera frumoaselor Sărbători de Iarnă.

Elena Costru,
facultatea Medicină,
anul IV

superior din țară. Această etapă prevedea depunerea, la sfârșitul lunii octombrie, a unui set de acte cu privire la activitatea academică, științifică și extracurriculară a participanților. Ulterior, după analizarea minuțioasă a dosarelor participanților, la etapa a doua au fost promovați 54 de studenți și rezidenți.

dicină; Cușnir Valeriu, anul VI, Facultatea Medicină; Borovic Ecaterina, anul III, Facultatea Medicină; Lupușor Adrian, anul V, Facultatea Medicină; Bobeica Maria, anul IV, Facultatea Medicină; Coceanji Irina, anul IV, Facultatea Medicină; Dolghier Sofia, anul IV, Facultatea Farmacie), 16 premianți de gradul II, inclusiv 5 studenți de la USMF

tor, anul V, Facultatea Medicină; Pregelza Ion, anul IV, Facultatea Medicină; Oineagra Rodica, anul IV, Facultatea Medicină) și 5 premianți de gradul I.

Premiile concursului au fost și ele pe măsură, constituind pentru burselor de gradul I – 10 000 de lei, burselor de gradul II – 6 000 de lei și burselor de gradul III –

■ **În data de 16 decembrie curent, în Sala Senatului a Universității de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a avut loc Ședința de dare de seamă a Asociației Studenților și Rezidenților (ASR). În cadrul evenimentului au fost prezentate realizările și performanțele înregistrate de ASR în cei 10 ani de activitate.**

În discursul dlui Sergiu Berliba, președintele Asociației, au fost pronunțate atât vorbe de laudă la adresa colaboratorilor ASR, cât și propuneri ce se doresc a fi realizate în anii următori.

Problemele puse în discuție s-au referit la crearea condițiilor optime de studiu în cămine, la reînnoirea mobilierului în căminele 1 și 2, asigurarea tinerilor medici cu locuri de trai. De asemenea, trebuie soluționată problema

autobuzului rutei nr. 9, care încă nu și-a elaborat un grafic corespunzător orarului studenților. Cu profund regret s-a vorbit despre lipsa evidenței studenților cu boli cronice și necesitatea restabilirii în structura Asociației a acestei activități. În final, domnul Berliba a mulțumit tuturor și a urât noii conduceri mult succes și realizări frumoase.

Cu un mesaj pentru cei prezenți a venit și dl Marcel Abraș, vicepreședintele ASR. Dumealui a vorbit despre perspectiva de fuzionare a tuturor Asociațiilor USMF (Asociația Studenților și Tinerilor Medici, Asociația Farmaciștilor și Asociația Stomatologilor) sub egida Asociației Studenților și Rezidenților. S-a menționat despre imensul aport al acestei organizații în acordarea unor beneficii pentru studenți, cum ar fi: abonamente la troleibuz, bilete cu preț redus la teatre, în cluburi de noapte, crearea unei rețele de convorbiri mai ieftine între studenți cu sprijinul companiei *Mold-cell*. Propunerea care necesită o

soluționare urgentă este crearea unui centru de studiere a limbilor străine, ce ar permite studenților din anii mai mari să colaboreze cu universități din străinătate.

Cuvânt li s-a oferit șefilor de departamente din cadrul ASR, care și-au prezentat raporturile despre activitatea efectuată. Departamentul Cultură (reprez. Gorgos Eugen) a primit laude pentru frumoasele manifestări culturale (*Balul Bobocilor, Anul Nou, Tinere Talente, Miss USMF, TVC*), organizate pe parcursul anului. Ceea ce ne bucură este

că la Departamentul Economie (reprez. Enachi Victor), nu s-a depistat nicio neregularitate. Viorica Chelban, șefa Departamentului Relații Externe, a vorbit despre proiectele la care a participat USMF „Nicolae Testemițanu”, printre care se numără proiectul anului 2008 *Tinerii luptă pentru un mod de viață sănătos* și proiectul anului 2009 *Acțiuni comunitare pentru tineret*, ambele vizând educarea copiilor din localitățile rurale vizavi de prevenirea tuberculozei, gripei aviare și a gripei pandemice. La capi-

tolul Relații Externe s-a propus colaborarea cu studenți străini, implicarea lor în toate activitățile Asociației și depășirea barierelor ce țin de religie și limbă.

La finalul ședinței, Rectorul Universității de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, acad. Ion Ababii și-a exprimat respectul față de tot ceea ce a făcut și continuă să realizeze ASR-ul pentru studenți și pentru Alma Mater.

După încheierea părții solemne a urmat alegerea propriu-zisă a noii conduceri a ASR-ului. Votarea s-a efectuat în mod deschis, în conformitate cu regulamentul instituției. Astfel, noul președinte al ASR a fost numit Marcel Abraș, care îi va avea sub egidă pe cei trei vicepreședinți: Eugen Gorgos, Stanislav Grosu și Victor Enachi.

Sperăm că și în continuare ASR ne va bucura cu realizări frumoase și proiecte captivante.

Irina DOLINȚĂ,
facultatea Medicină,
anul III

Semnificația Anului Sportiv 2009

Sport

Se spune că sfârșitul încununează opera. Precum se obișnuiește, la finele anului se trage linia și se face bilanțul celor obținute. O scurtă privire retrospectivă ne aduce în memorie performanțe, momente impresionate trăite în acest an, ce se precipitează în coloana infinită a timpului. Cea mai prestigioasă realizare este cucerirea titlului de campion al Republicii Moldova la triatlon-forță de rezidentul *Iurie Danilenko*. De notat că acest talentat tânăr este primul maestru al sportului în ultimii 20 de ani la Universitate. Dintre celelalte succese menționăm evoluția echipelor USMF "Nicolae Testemițanu" la **Universiada Națională-2009**. Formația de badminton s-a clasat pe locul trei, evidențiindu-se prin prestația Dorin Maței, Maria Spătar, Sergiu Moraru. Echipa de *volei masculin* a ocupat locul patru. Pe același loc s-a situat și gruparea de *baschet feminin*. La *jocul de dame* formația Universității s-a clasat pe locul cinci din nouă formații concurente.

La **Universiada cadrelor didactice și a laboratorilor instituțiilor de învățământ superior din republică** reprezentativa de volei masculin a USMF s-a clasat pe locul doi. Cei mai buni pe teren au fost *Dorin Tănase, Oleg Solomon, Ghenadie Bezu*. Sportivii noștri s-au situat pe locul

patru la *baschet masculin* și pe locul cinci la *șah*.

La **Spartachiada a 24-a a lucrătorilor din domeiul ocrotirii sănătății** la proba *joc de dame* echipa cadrelor didactice a ocupat locul doi. S-au distins prin evoluție *Nadejda Turcan, Vasile Oineagă, Ion Șanțevoi*. Este remarcabil succesul înregistrat de contabilă *Eudochia Cibotari*. În concursul de *șah* dumeaiei a fost unica sportivă care a câștigat toate rundele susținute, fiind recunoscută **cea mai bună șahistă** a spartachiadei.

Clasamentele Spartachiadei 50 a Studenților și Rezidenților de la Universitate pe facultăți:

Baschet feminin
1. Medicină, anii 3,4
2. Farmacie
3. Medicină, anii 1,2.

Baschet masculin
1. Stomatologie
2. Medicină, anii 3,4
3. Medicină, anii 1,2

Șah
1. Rezidențiat și Secundariat clinic
2. Medicină, anii 5,6

3. Medicină, anii 3,4

Joc de dame
1. Medicină, anii 1,2
2. Rezidențiat și Secundariat clinic
3. Medicină, anii 5,6

Fotbal-tenis
1. Medicină, anii 3,4
2. Rezidențiat și Secundariat clinic
3. Medicină, anii 5,6

Rezultatele Spartachiadei 25 a căminelor studențești

Tenis de masă

1. Căminul 13
2. Căminul 11
3. Căminul 3

Volei

1. Căminul 1
2. Căminul 10
3. Căminul 3

Mens sana in corpore sano (o minte sănătoasă într-un corp sănătos) – acesta

este crezul și genericul profesorilor, studenților și rezidenților de la USMF „Nicolae Testemițanu”, care în virtutea profesiei trebuie să fie un model și exemplu demn de urmat în promovarea modului sănătos de viață.

Felicitări învingătorilor și noi reușite în anul ce bate la ușă!

Traian Musteață

Felicitări

Avem deosebită plăcere de a felicită toți colaboratorii USMF "Nicolae Testemițanu" care în luna Decembrie își sărbătoresc ziua de naștere. Vă aducem sincere urări de bine, sănătate, frumoase realizări pe plan

personal și profesional. Niciun nor să nu vă întunece orizontul vieții. Numai soare în suflet și bucurii de la fiecare zi trăită!

La mulți ani, dragii noștri colegi!

Albot Svetlana, laborant, catedra Biochimie și biochimie clinică
Antonova Natalia, asist. univ., catedra Medicină internă nr.6
Babiuc Vasile, conf.univ., catedra Ortopedie, traumatologie și chirurgie de campanie
Bajurea Ala, conf.univ., catedra Neurochirurgie
Balan Tatiana, îngrijitor încăperi, Căminul nr.7
Bălțeanu Ludmila, asist. univ., catedra Medicină de familie
Beiu Ecaterina, preparator, Laboratorul Alergologie și imunologie clinică
Bejenari Ion, inginer coordonator, Serviciul Exploatare tehnică
Bejenari Raisa, labor. super., catedra Igienă generală
Bivol Natalia, asist.univ., catedra Igienă generală
Boaghi Anjela, preparator, catedra Morfopatologie
Bostan Liudmila, infirmieră, Clinica stomatologică
Calmațui Vasile, electrician, Direcția de exploatare a complexului studentesc
Caproș Nicolae, conf.univ., catedra Ortopedie, traumatologie și chirurgie de campanie
Caragaț Zinaida, asist.univ., catedra Chirurgie nr.2
Ceban Mariana, asist.univ., catedra Protetică dentară și ortodontie
Cernei Maria, îngrijitor încăperi, Cursul Farmacoterapie
Certan Ivan, îngrijitor teren, Căminul nr.16
Cheptene Zaharia, tehnic dentist, Secția Protetică dentară
Cigolea Anatolie, șef Garaj
Cobileanschi Eugen, conf.univ., catedra Medicină internă nr.6

Cobzari Irina, asist.univ., Curs Pediatrie semiologie și puerocultură
Goreanu Gheorghe, conf.univ., catedra Farmacognozie și botanică farmaciei
Cojuhari Galina, îngrijitor încăperi, Căminul nr.14
Corobcean-Niculăescu, asist.univ., catedra Hematologie, oncologie și terapie de campanie
Cravcenco Dumitru, intendent, Căminul nr.2
Deatișen Andrian, cercet. știint. stag, Lab.Chirurg. reconstrucția tractului digestiv
Dodița Vasile, persoană de serviciu, Căminul nr.5
Dogari Larisa, preparator, Centrul științific de Cultivare a plantelor medicinale
Dunai Ion Tudor, inginer, Secția Tehnologii informaționale
Erencov Vladimir, prof.consultant, catedra Pediatrie nr.1
Fachira Andrei, intendent, Căminul nr.11
Fleștor Sofia, redactor, Centrul Editorial poligrafic *Medicina*
Florea Vera, operator MEC, Centrul Editorial poligrafic *Medicina*
Frunze Olesea, laborant, catedra Oftalmologie cu curs Oftalmologie
Gangan Irina, șef oficiu, Bibliotecă
Garciuc Marina, îngrijitor încăperi, catedra Medicina internă nr.5
Ghelimici Tatiana, cercet. șt., Laboratorul Gastroenterologie
Ghețeu Victor, prof. consultant, catedra Pediatrie nr.2
Gogu Vladislav, conf.univ., catedra Dermatovenerologie
Gorbatenco Adela, bibliotecar, Bibliotecă
Gorbuli Oxana, med.st.terap., Clinica stomatologică

Gorbunov Galina, conf. univ., catedra Pediatrie și Neonatologie
Gorodețcaia Natalia, îngrijitor încăperi, Blocul didactic nr. 2
Grușco Valentina, lab. super., catedra Igienă generală
Guna Raisa, îngrijitor încăperi, catedra Ortopedie, traumatologie și chirurgie de campanie
Gurschi Nicolae, conf.univ., catedra Anesteziologie și reanimatologie nr.2
Havric Tamara, lăcătuș, Serviciul Exploatarea tehnică
Iaz Vasile, conf.univ., catedra Chirurgie
Ivanova Natalia, operator MEC, Laboratorul Gastroenterologie
Jalbă Alexandru, conf.univ., catedra Chirurgie, ortopedie și anesteziologie pediatrică
Jora Elena, lector, catedra Chimia generală
Juratu Lilia, asist.univ., catedra Stomatologia terapeutică
Leontev Eugenia, îngrijitor încăperi, catedra Chirurgie, ortopedie și anesteziologie pediatrică
Lungu Lilia, preparator, catedra Morfopatologie
Lutan Vasile, șef catedra Fiziopatologie și fiziopatologie clinică
Macovei Olga, labor. super., catedra Chirurgie generală - semiologie
Malanca Lidia, operator MEC, Curs Pediatrie semiologie și puerocultură
Manoli Dumitru, îngrijitor teren, Căminul nr.15
Marian Andrei, inginer, Secția Tehnologii informaționale
Marian Constantin, conf. univ., catedra Morfopatologie
Marin Ion, prof.consultant, catedra Ortopedie, traumatologie și chirurgie de campanie
Marușceac Elena, laborant, catedra Biochimie și biochimie clinică
Meriacre Maria, îngrijitor încăperi, Biblioteca 2
Metaxa Raisa, persoană de serviciu, Căminul nr.1
Mișin Igor, cercet. st.coordonator., Laboratorul Chirurgie hepato-pancricato-biliară
Moldovanu Ion, șef catedra

Neurologie
Musteață Larisa, conf.univ., catedra Hematologie, oncologie și terapie de companie
Musteață Victoria, asist. univ., catedra Stomatologia terapeutică
Nazarova Galina, contabil coordonator, Contabilitatea
Oprea Andrei, asist. univ., catedra Urologie și nefrologie chirurgică
Osoianu Eugenia, bibliotecar, Biblioteca 2
Paladi Raisa, îngrijitor încăperi, Blocul didactic nr.6
Perciun Liuba, lab.super., Centrul științific de Cultivare a plantelor medicinale
Petrachi Victoria, asist. univ., catedra Urgență medicală
Plăcintă Gheorghe, conf. univ., catedra Boli infecțioase
Podgurschi Lilia, asist.univ., catedra Farmacologie și farmacologie clinică
Pogonea Ina, asist.univ., catedra Farmacologie și farmacologie clinică
Pușcașu Cristina, inginer, Secția Tehnologii informaționale
Roller Victor, cercet. șt., Laboratorul infecții chirurgicale la copii
Samohvalova Tatiana, îngrijitor încăperi, catedra Anesteziologie și reanimatologie nr.2
Sandroșean Argentina, conf. univ., catedra Chirurgie, ortopedie și anesteziologie pediatrică
Sandu Natalia, persoană de serviciu, Căminul nr.1
Sardari Veronica, cercetător șt., laboratorul Biochimie
Savca Lidia, bibliotecar, Biblioteca 2
Șchiopu Pavel, lăcătuș, Serviciul Exploatarea tehnică
Șevțova Galina, inspector, Secția didactică
Sococol Liubovi, îngrijitor încăperi, Secția Pregătire pre-universitară
Șoitu Marcela, conf.univ., catedra Pediatrie și Neonatologie
Șor Elina, cercet. științific, Laboratorul Chirurgie hepato-pancricato-biliară
Spinei Larisa, prof. univ., Școala de Management în Sănătate Publică

Spînu Natalia, labor. super., catedra Igienă
Stanislav Dumitru, asist. univ., catedra Medicină militară și extremă
Stecleari Tatiana, conf.univ., catedra Pediatrie
Stoianova Valentina, îngrijitor încăperi, Blocul administrativ
Stratu Rodica, asist.univ., catedra Medicină internă-semiologie
Tabuica Uliana, asist.univ., catedra Obstetrică și ginecologie
Thoreac Ana, lector super, catedra Chimia generală
Tofanica Valentina, lab. super., catedra Fiziologia omului
Tostogan Ecaterina, lector univ., catedra Fiziologia omului și Biofizică
Trincan Elena, lector univ., catedra Limbi moderne
Trocin Veronica, îngrijitor încăperi, Căminul nr.14
Tuinovala Valentina, laborant, catedra Medicină internă (REZ)
Turcanu Veaceslav, laborant, Centrul științific de Cultivare a plantelor medicinale
Vizir Vera, infirmieră, Secția terapie,
Volneanschi Aurelian, conf. univ., catedra Fiziologia omului și biofizică
Zapuhlii Grigore, șef catedra Neurochirurgie
Zosim Ana, persoană de serviciu, Căminul nr.2
Zota Ieremia, conf. univ., catedra Neurologie FPM
Zota Larisa, conf. univ., catedra Endocrinologie

Senatul USMF "Nicolae Testemițanu"

Adresa redacției:
bd. Ștefan cel Mare, nr. 165
mun. Chișinău,
MD 2004

Redactor-șef
Galina ȚURCAN
Fotografii de
Sergiu MIRONICA

Relații la tel.:
237 653, 205 175
E-mail: medicus.ziar@mail.md
relatiipublice@usmf.md

Materialele publicate reflectă
opinia autorilor care
nu întotdeauna coincide
cu cea a redacției.

Tipografia
Editurii UNIVERSUL
Tipar ofset, tir. 600 ex.
Comanda nr. 4235